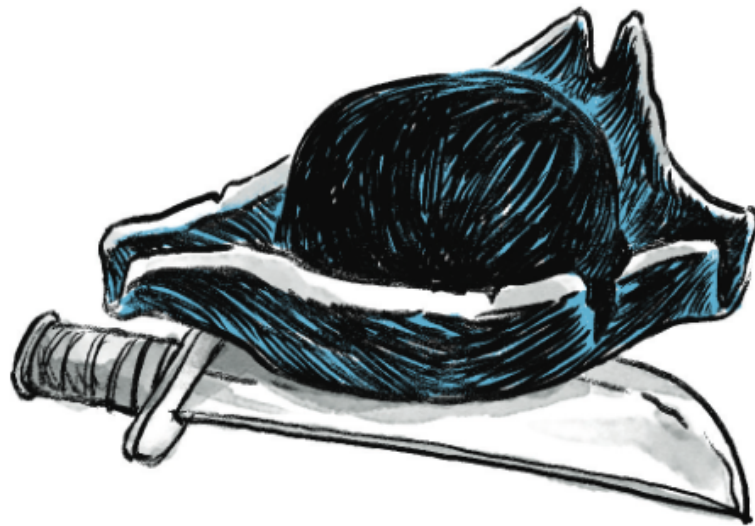

PARTEA ÎNTÂI
BĂTRÂNUL PIRAT

Capitolul I

BĂTRÂNUL LUP DE MARE LA AMIRAL BENBOW

Squire¹ Trelawney, doctorul Livesey și alți câțiva domni mi-au cerut să aștern pe hârtie, cu de-amănuntul, tot ce știu despre Insula Comorilor și să nu las nimic la o parte, în afară de poziția sa geografică, deoarece se mai află acolo o comoară, care n-a fost încă ridicată; ca atare, iau condeiul în anul mântuirii 17... și mă întorc cu gândul la vremea când tatăl meu ținea hanul Amiral Benbow și când bătrânul marinăr cu fața smeadă și brăzdată de o tăietură de sabie s-a adăpostit sub acoperământul nostru.

Mi-l aduc aminte de parcă ar fi fost ieri; a sosit la ușa hanului călcând apăsat, urmat de un om care îi aducea cufărul într-o roabă; bătrânul era oacheș, înalt, voinic și greoi; coada perucii năclăită de catran îi atârna peste gulerul slinos al hainei sale albastre; avea mâinile noduroase, pline de creștături, cu unghii negre și rupte; o tăietură de sabie îi brăzda obrazul cu o dungă urâtă, vânătă-alburie. Parcă-l văd: fluierând încetișor,

¹ Moșier, cu titlul de cavalier (n. t.).

își lunecă privirea de-a lungul golfului, apoi, cu glasul său bătrân, ascuțit și tremurător, pe care-l dogise desigur tot muncind la manelele cabestanului¹, începu să cânte vechiul cântec marinăresc pe care avea să-l repete de atâtea ori după aceea:

Cinșpe inși pe lada lui,
Io-ho-ho!
Și o sticlă de rachiu...

Izbi în ușă cu un băț, aidoma îndesătorului de care se slujesc marinarii la tunurile de pe corabie, și când tatăl meu apărui, el îi ceru pe un ton grosolan un pahar cu rom. Îndată ce fu servit, îl bău tacticos, ca omul ce se pricepe, gustându-i aroma și plimbându-și în același timp privirea de la țărmul stâncos la firma noastră.

— Mișto golf, spuse într-un sfârșit, dar și crâșma-i frumos așezată. Mușterii mulți, jupâne?

Tatăl meu îi răspunse că, din păcate, avea foarte puțini mușterii.

— Strașnic! Aici îmi arunc ancora! reluă el. Fă-te-ncoa! îi strigă omului ce împingea roaba. Acostează și debarcă lada. Am să stau pe-aici o bucată de vreme, continuă el, nu-s

¹Mecanism cu ajutorul căruia se ridică și deplasează încărcătura pe vase (n. r.).

mofturos: băutură, slănină și ouă, mai mult nu-mi trebuie... Și limba aceea de pământ, de pe care se văd corăbiile ce trec... Cum să-mi spui? Spune-mi „căpitane“. Mda! Știi ce te roade... poftim... zise și azvârli pe pragul ușii trei sau patru monede de aur. Când se isprăvesc, vii iar la mine! mai spuse el, semet ca un căpitan de fregată.

Într-adevăr, deși hainele îi erau jerpelitate și vorba grosolană, nu aducea a marinar de rând; mai curând părea să fie un comandant sau un secund deprins să fie ascultat ori să lovească. Omul cu roaba ne-a istorisit că în dimineața aceea călătorul nostru coborâse din diligență în fața hanului Royal George; s-a interesat acolo de ospătăriile de pe coastă și, auzind lucruri bune, pare-se, despre hanul nostru, aflând de asemenea că nu-i așezat la drumul mare, l-a ales pe acesta dintre toate. Asta-i tot ce am putut afla despre oaspetele nostru.

Era un om tăcut din fire. Hoinărea toată ziua în jurul golfului sau se cățara pe stâncile țărmului, înarmat cu o lunetă de alamă; în fiecare seară se cuibărea într-un colț al sălii, lângă foc, și bea vârtos rom cu apă. De cele mai multe ori, când îi spunea cineva vreo vorbă, nu răspundea nimic; îl repezea însă cu o privire furioasă și pufnea pe nas ca o concă¹ marină în care năierii suflă pe vreme de ceață; și noi, și cei care veneau la han ne-am obișnuit curând să-l lăsăm în plata Domnului.

¹ Scoică (n. r.).

Zilnic, când se întorcea de la plimbare, întreba dacă n-au trecut cumva marinari pe drum. La început credeam că întrebarea asta pornea din dorința de-a întâlni derbedei de teapa lui; cu timpul însă ne-am dat seama că, dimpotrivă, se ferea de dânșii. Când se întâmpla ca vreun marinar, trecând de-a lungul coastei în drum spre Bristol, să poposească la Amiral Benbow, căpitanul, înainte de a intra în sală, îl cerceta cu de-amănuntul prin perdeaua de la fereastra ușii și, cât timp se afla străinul acolo, stătea mut ca un pește. Pentru mine unul purtarea lui nu era o taină, deoarece, într-o oarecare privință, eram părtaș la neliniștile lui; într-o zi m-a luat deoparte și mi-a făgăduit că-mi dă la fiecare început de lună o băncuță de patru peni dacă „am să stau de veghe“, vestindu-l numaidecât ce voi zări „un marinar cu un singur picior“. De atunci, de fiecare dată când se împlinea sorocul și-i ceream băncuța făgăduită, căpitanul pufnea și rămânea cu ochii fixați în podea; înainte de a trece săptămâna însă, eram sigur că o să se îmbuneze și o să-mi aducă pitacul, amintindu-mi porunca privitoare la „marinarul cu un singur picior“.

Nu e nevoie să mai spun că marinarul acela olog mă urmărea și în somn.

În nopțile vijelioase, când vântul zgâlțâia pereții casei și când talazurile se spărgeau mugind de-a lungul golfului, năpustindu-se peste stâncile țărmului, îl vedeam ivindu-se în mii de plăsmuiri și cu o mie de înfățișări diavolești. Ba avea piciorul retezat de la genunchi, ba din șold; uneori era un fel de dihanie cu un singur picior crescut din mijlocul trunchiului. În sfârșit, în visele mele cele mai cumplite îl vedeam alergând șontâc-șontâc, fugărindu-mă peste gardurile de măracini, peste șanțuri. Pe scurt, măcar pentru aceste înspăimântătoare arătări îmi meritam cu prisosință bănuțul.

Dar spaima ce mi-o insufla afurisitul marinar schilod nu se asemuia nici pe departe cu groaza ce-o vâra căpitanul în sufletele celor din jur. Erau nopți când turna în el mai multă băutură decât putea suporta; uneori stătea la masă fără să bage pe nimeni în seamă, lălăind vechile, nerușinatele și feroasele lui cântece marinărești; alteori poruncea să se aducă băutură pentru toată lumea și-i silea pe toți să-i asculte, dârdâind, bazaconiile, ori să reia în cor „cântecele“ sale. De multe ori auzeam cutremurându-se casa de „io-ho-ho și o sticlă de rachiu“. Cuprinși parcă de frica morții, mușteriii se înghesuiau unul într-altul, cântând fiecare cât mai tare ca să scape de bruftu-ielii. Căci atunci când îl apucau pandaliile, își ieșea cu totul din minți; izbea cu pumnul în masă ca toată lumea să amuțească; sau îl năpădea o mânie nemaipomenită pentru că i s-a pus o întrebare, ori fiindcă nu i se lua în seamă parascoveniile. Nu

dădea voie nimănui să plece acasă, până când el, trăsnet de bătută, nu se ducea, pe două cărări, să se culce.

Povestirile lui aveau darul să înspăimânte lumea mai mult decât orice! Povestiri cumplite în care era vorba numai despre spânzurați și oameni aruncați în apă, despre furtuni pe ocean, despre secetoasele insule ale Broaștei țestoase și despre întâmplări fioroase petrecute pe meleagurile coloniilor din America spaniolă. Recunoștea singur că și-a făcut veacul printre cei mai păcătoși oameni pe care Dumnezeu i-a răbdat vreodată pe oceane; iar limbajul pe care-l folosea scârbea lumea noastră simplă de la țară, în aceeași măsură ca fărădelegile pe care le depăna. Tata se plângea neîncetat că bătrânul o să ne aducă la sapă de lemn și că o să-și piardă toți clienții, care, ca să nu mai fie hăituiți, tăbăciți și trimiși la culcare cu inima cât un purice, n-o să mai calce pragul cârciumii noastre; eu cred însă că în realitate prezența lui ne-a folosit. E adevărat că oamenii mureau de frică, dar tocmai asta îi atrăgea; era oleacă de însuflețire în pașnica lor viață de țară; ba se găsiră chiar niște flăcăi care nu se sfiau să-l admire, numindu-l un „adevărat lup de mare“, ori „bătrân marinar de apă sărată“, ori câte și mai câte, neuitând să adauge că numai astfel de oameni făceau ca Anglia să fie temută pe mări.

Dar, rămânând la noi, ne păgubea în alt chip. Săptămânile se perindau, lunile la fel, banii pe care ni-i dăduse se isprăviseră de mult și tatii nu-i prea dădea mâna să-i ceară mereu alții.

Când își lua vreodată inima-n dinți și-i pomenea de bani, căpitanul pufnea pe nări cu atâta zgomot, de-ai fi zis că răcnește, și atunci bietul tata nu știa pe unde să iasă mai repede. Îl vedeam apoi frângându-și mâinile de deznădejde după o astfel de discuție și sunt sigur că sâcâiala și groaza în care trăia i-au grăbit timpuriul și nefericitul sfârșit.

Cât a stat la noi, căpitanul nu și-a schimbat niciodată straietele, afară doar de ciorapi, câteva perechi cumpărate de la un boccegiu. I se stricase un colț al tricornului și, cu toate că rupătura îl stânjenea când bătea vântul, a lăsat-o să-i atârne peste frunte. Mi-aduc aminte în ce hal îi era haina, pe care și-o cârpea singur în odaia lui de sus, și căreia ajunsese, în cele din urmă, să-i pună petic lângă petic. Nu primea scrisori și nici nu trimitea, iar cu vecinii de masă nu stătea de vorbă decât atunci când era amețit de băutură. În ce privește cufărul, nimeni nu l-a văzut vreodată deschis.

Dar într-un rând, puțin înainte de obștescul sfârșit al tatii, căpitanul și-a găsit nașul. Bietul tata era pe atunci măcinat rău de boala care i-a scurtat zilele. Doctorul Livesey venise într-o după-amiază să-și vadă bolnavul și, după o gustare pe care i-a servit-o mama, a intrat să-și fumeze pipa în sală, așteptând să i se aducă din cătun calul, căci în vremea aceea noi nu aveam grajd. Mă țineam după el, și-mi amintesc și acum deosebirea izbitoare dintre doctorul atât de distins, atât de îngrijit, pudra perucii albă ca neaua, ochii negri, sclipitori, purtarea aleasă, și

ceilalți oameni neciopliți, clienții obișnuiți ai tatii. Dar mai cu seamă acum mă izbea nepotrivirea dintre el și sperietoarea asta de pirat jegos, greoi, cu ochii urduroși, care stătea prăvălit cu brațele pe masă, umflat de rom. Deodată, căpitanul a început să răcnească veșnicul lui cântec:

Cinșpe inși pe lada lui,
Io-ho-ho!
Lada căpitanului,
Io-ho-ho!
Beți, căci căpitanu-i mort,
Io-ho-ho!
Și vă duce dracu-n port,
Io-ho-ho!

La început îmi tot închipuiam că „lada căpitanului mort“ era chiar lada barosană de sus, din odaia din față, pe care mereu o întovărășeam, în viziunile mele urâte, cu marinarul fără un

picioar. Dar începusem să mă obișnuiesc cu cântecul și acum nu-l mai luam în seamă; era nou numai pentru doctorul Livesey și am observat că nu i-a plăcut deloc, pentru că s-a oprit o clipă supărat, înainte de a-și continua discuția cu bătrânul grădinar Taylor, despre un leac nou contra reumatismelor de care suferea. Între timp, căpitanul, înfierbântându-se câte puțin de propriul său cântec, începu să dea cu pumnul în masă, cu un înțeles pe care-l știam cu toții: să tăcem din gură. Glasurile amuțiră ca prin farmec, afară de acela al doctorului, care continua să vorbească limpede și prietenos, cu obișnuita lui sfătoșenie, trăgând cu vioiciune câte un fum din pipă, la fiecare două cuvinte. Căpitanul îl țintui din ochi, izbi din nou cu pumnul în masă și, după ce îl mai înfruntă cu privirea, trase o înjurătură urâtă, strigând:

— Liniște acolo, între punți...

— Mie îmi vorbești, domnule? întrebă doctorul.

Și cum bădăranul răspunse, repetând înjurătura, că da, doctorul reluă:

— N-am decât un lucru să-ți spun, domnule. Dacă ai să continui să bei atâta rom, lumea o să scape curând de un netrebnic.

Pe căpitan îl apucă o furie turbată. Sări de pe scaun, scoase un cuțit marinăresc, îl deschise ca pe un briceag și, cumpănindu-l așa deschis în palmă, îl amenință pe doctor că-l țintuiește de perete.

Doctorul nici nu tresări măcar. Privindu-l peste umăr, îi vorbi mai departe, pe același ton, poate un pic mai ridicat, ca să audă toți cei de față, însă liniștit și răspicat:

— Dacă nu-ți bagi îndată cuțitul în buzunar, pe cinstea mea că la prima sesiune a juraților ai să fii spânzurat!

Se măsurară din ochi; în cele din urmă căpitanul se dădu bătut; își vârî la loc cuțitul în buzunar și se așeză mârâind ca un câine bătut.

— Și acum, domnule, continuă doctorul, acum, când știi câte parale faci, să fii sigur că atâta timp cât ai să te mai afli în district, zi și noapte o să am privirea ațintită asupra duminale. Eu nu sunt numai doctor, sunt și magistrat. Și dacă se va întâmpla să aud cea mai mică plângere, chiar dacă va fi vorba numai de o mojiție ca aceea de adineaure, am să iau măsuri să fii înhățat și izgonit de-aici. Ține minte ce ți-am spus.

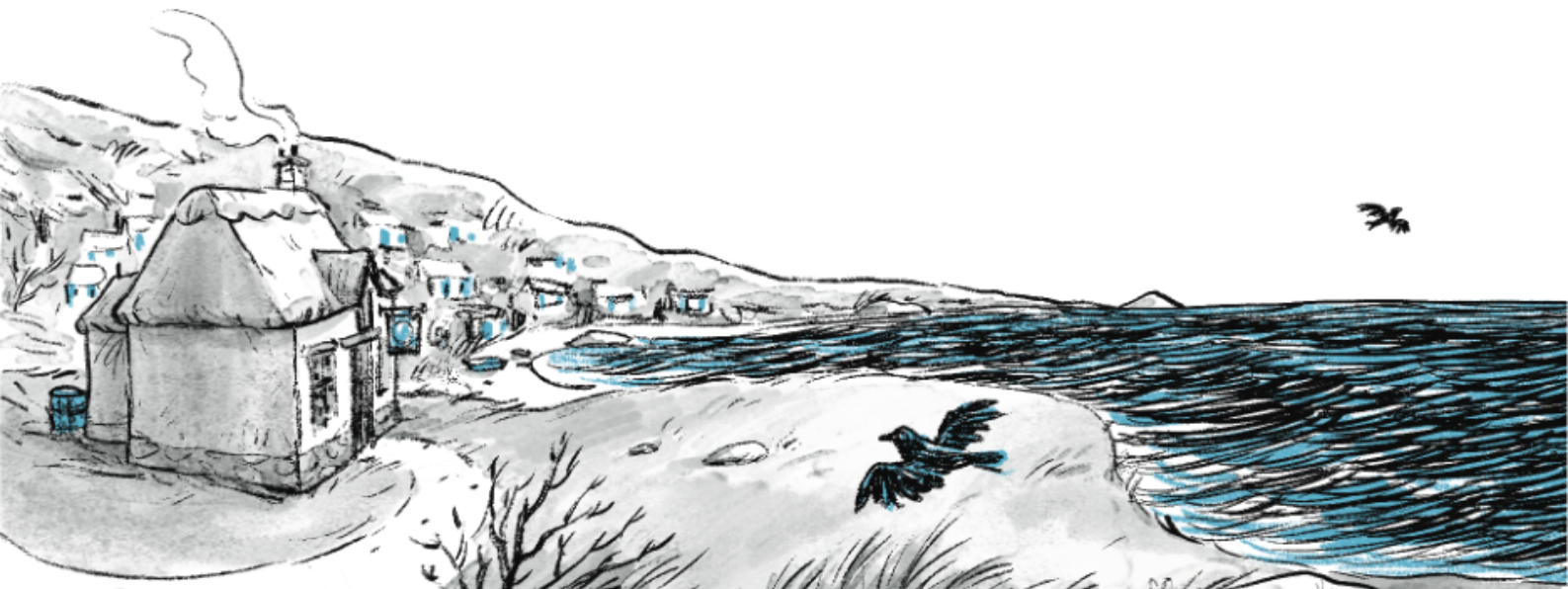
Puțin timp după aceea fu adus calul, și doctorul Livesey plecă; în seara aceea, și în multe seri care urma, căpitanul a stat liniștit.

Capitolul II

CÂINE NEGRU APARE ȘI DISPARE

Puțin după aceea s-a petrecut prima din șirul acela de întâmplări misterioase, care ne-au descotorosit în sfârșit de căpitan, nu însă, după cum veți vedea, și de alte belele în legătură cu el. Bântuise o iarnă amarnic de friguroasă și de lungă, cu geruri aspre și vânturi haine; chiar de la începutul ei am simțit că bietul tata nu va mai apuca primăvara. Se stingea văzând cu ochii, iar mama și cu mine, împovărați până peste cap de grijile hanului, nu mai găseam răgaz să vedem ce-i cu locatarul nostru nesuferit.

Era într-o dimineată de ianuarie, devreme de tot, o dimineată cu ger înțepător. Chiciura acoperea golful, valurile parcă lingeau ușurel pietrele de pe țărm, soarele abia răsărit nu poalea decât crestele colnicelor și strălucea pe fața mării până hăt departe. Căpitanul, care se trezise mai devreme ca de obicei,

coborâse la țarm cu un tesac¹ ce se legăna sub poalele largi ale vechii sale haine sinilii, cu luneta de alamă subsuoară și tricornul dat pe ceafă. Îi văd parcă și acum aburul răsuflării plutind în urmă-i, pe când zorea cu pași zdraveni; iar până să cotească după stâncă mare, îl auzeam bombănind mânios foc de parcă continua să se certe în gând cu doctorul Livesey.

Pe scurt, mama se afla sus, la căpătâiul tatii, eu pregăteam tocmai gustarea pentru căpitanul care trebuia să se înapoieze, când deodată ușa se deschise și un om pe care nu-l mai văzusem niciodată intră în sală. Era tras la față și gălbejit, îi lipseau două degete la mâna stângă și, cu toate că tesacul îi atârna de șold, nu prea avea înfățișarea bățăioasă. Mă obișnuisem să fiu cu ochii în șapte după marinarii cu un picior sau chiar cu două și mărturisesc că noul venit mă punea în încurcătură. Nu aducea nici pe departe a matelot, și cu toate acestea parcă ieșea un miros de mare din făptura lui.

L-am întrebat cu ce-aș putea să-l servesc. Mi-a răspuns că ar vrea un rom, dar tocmai când mă pregăteam să i-l aduc, el se așeză pe marginea unei mese și-mi făcu semn să mă apropii. Am rămas locului cu șervetul în mână.

— Fă-te-ncoa', băiețuș, mă îmbie el. Vino mai aproape.

Făcui un pas înainte.

¹ Sabie scurtă și lată (n. r.).

— Țsta-i prânzul camaradului meu Bill? mă întrebă el, făcându-mi cu ochiul.

I-am răspuns că nu-l cunosc pe camaradul său Bill și că masa era pregătită pentru cineva care găzduia la noi și căruia îi spuneam căpitanul.

— În regulă, urmă el. Dacă prietenul meu Bill vrea să i se spună căpitanul, mă rog, treaba lui. Dar o tăietură pe obraz are, nu-i așa? Și niște apucături belalii de tot, mai ales după ce a tras la măsă. Să zicem că omul tău, căpitanul, are o tăietură pe obraz, și să mai zicem, dacă-mi îngădui, că acest obraz e cel drept. Ei, vezi? Și acum să te întreb încă o dată: camaradul meu Bill este acasă?

I-am răspuns că ieșise să se plimbe.

— Pe unde-a luat-o, piciule? Pe unde s-a dus?

După ce i-am arătat cu mâna spre stânci, spunându-i că domnul căpitan nu va zăbovi mult, și după ce i-am mai răspuns la alte câteva întrebări, el zise:

— Ah! Ce o să se mai bucure prietenul meu Bill! Ca de băutură o să se bucure!

Dar rostind aceste vorbe, fața lui crispată numai plăcere nu arăta și aveam motive să cuget că, dacă străinul credea cu adevărat ceea ce spusese, apoi, fără doar și poate, se amăgea! M-am gândit însă că toate astea nu mă privesc pe mine; și, la drept vorbind, chiar dacă ar fi fost altminteri, ce puteam face? Străinul se proțăpise lângă ușă, de unde pândea cotitura

drumului cum pândește o pisică șoarecele. La un moment dat am ieșit afară, dar el m-a chemat înapoi; și cum eu n-am venit chiar atât de repede cât ar fi vrut el, am văzut o cumplită schimbare pe chipul lui palid; îmi porunci să intru în casă și trânti o sudalmă atât de groaznică, încât mă străbătu un fior. M-am întors numaidecât și el se purtă ca la început cu mine, jumătate alintător, jumătate glumeț; bătându-mă pe umăr, îmi spuse că sunt un băiat bun și pe placul lui.

— Am și eu un băiat care-ți seamănă ca două picături de apă. E bucuria inimii mele. Ia aminte însă, lucrul cel mai de preț la un copil e ascultarea. Auzi, piciule? Ascultarea. Dacă ai fi pe o corabie cu Bill, n-ai aștepta să ți se spună de două ori un lucru. El n-ar îngădui una ca asta și nimeni din acei care au navigat cu el. Hei, dar uite-l și pe prietenul meu Bill. Umblă cu oceanul subsuoară, bată-l norocul! Hai să intrăm amândoi în sală, piciule, și să ne ascundem după ușă ca să-i facem lui Bill o mică surpriză, bată-l norocul să-l bată!

Spunând acestea, străinul mă trase în sală, mă împinse într-un colț, îndărătul ușii, în așa fel încât canatul ei să ne ascundă pe amândoi când s-o deschide. Vă puteți închipui că nu mă simțeam deloc bine și că eram foarte neliniștit. Ce mă speria și mai rău era că străinul nu părea a fi nici el în apele sale, căci trase puțin sabia de mâner, făcând să joace lama în teacă, și cât a durat așteptarea el tot înghițea în sec, de parcă ar fi avut, vorba ceea, un nod în gâtlej.

În sfârșit, căpitanul sosi, trânti cu zgomot ușa îndărătul său, fără să privească nici în stânga, nici în dreapta și se duse întins spre masă, unde-l aștepta gustarea.

— Bill, strigă străinul, cu un glas pe care-l simțeam că voia să-l facă îndrăzneț și impunător.

Căpitanul se răsuci pe călcâie și îl înfruntă. Culoarea arămie a feței lui dispăruse și chiar și nasul i se făcuse vânăt; avea uitătura omului căruia i-a apărut o stafie, sau care l-a întâlnit pe dracul, ori ceva și mai rău, dacă există; și jur că eram mâhnit când am văzut că într-o clipită devenise atât de bătrân și de prăpădit.

— Ei? Ce e, Bill?! Nu mă mai cunoști? Nu-l recunoști pe vechiul tău tovarăș de corabie? zise străinul.

— Câine Negru! gemu căpitanul, gâfâind.

— Dar cine altul? reluă celălalt, devenind din ce în ce mai înfipt. Câine Negru în carne și oase, venit să-l vadă pe bătrânul lui camarad Bill, la hanul Amiral Benbow. Ehei, Bill, Bill,

prin câte am trecut noi doi de când mi-am pierdut cele două degete! continuă el, arătând mâna bleagă.

— Mi-ai dat de urmă, vasăzică, răspunse în sfârșit căpitanul. Vorbește! Ce te-a adus aici?

— Tot așa ai rămas! îi întoarse Câine Negru vorba. Totdeauna mergi la țintă, Billy. Stai să-mi aducă băiatul ăsta de ispravă, care mi-a căzut cu tronc, romul cerut adineauri, și pe urmă o să ne așezăm, cu voia dumitale, și o să vorbim deschis, ca doi vechi prieteni.

Când m-am întors cu băutura, ședeau față-n față, la masa pregătită pentru căpitan. Câine Negru se așezase mai înspre ușă și puțintel costiș, în așa fel ca să-l supravegheze cu un ochi pe bătrânul său camarad, iar cu celălalt, după câte gândeam eu, ieșirea.

Îmi porunci să ies afară și să las ușa larg deschisă, adăugând:

— Pe mine, puștiule, nu mă prinde nimeni prin gaura cheii, auzi tu?

I-am lăsat așadar împreună și m-am dus în prăvălie.

O bună bucată de vreme, deși trăgeam cu urechea, n-am auzit decât niște şușoteli; curând însă glasurile începură să se întărească, așa că izbutii să prind câte o vorbă, două, cu ose-bire înjurături de-ale căpitanului:

— Nu, nu, nu și nu! Și cu asta, basta! răcni el odată. Și apoi, „dacă lucrurile ajung până la spânzurătoare, atunci ștreangul e pentru toți, auzi“?

